

Crna Gora
AGENCIJA ZA ELEKTRONSKE MEDIJE
Broj: 02 – 1341
Podgorica, 29.11.2019.godine

ANALIZA PROGRAMSKE STRUKTURE
NACIONALNOG EMITERA RADIO TELEVIZIJA CRNE GORE

Zakonski okvir

Članom 56 Zakona o elektronskim medijima¹ propisano je da programska osnova opšteg radijskog ili televizijskog programa sadrži programsku šemu kojom se određuje: vrsta programa, odnosno njihovo razvrstavanje u pojedine grupe, predviđeni kvantitativni odnos između pojedinih grupa sadržaja, predviđeni maksimalni opseg oglasnih sadržaja, predviđeni obim sopstvenih audiovizuelnih djela, vrijeme emitovanja.

Članom 74 propisano je da su javni emiteri dužni da pružaju javne usluge proizvodnje i emitovanja radijskih i/ili televizijskih programa sa informativnim, kulturnim, umjetničkim, obrazovnim, naučnim, dječjim, zabavnim, sportskim i drugim programskim sadržajima, kojima se obezbjeđuje ostvarivanje prava i interesa građana i drugih subjekata u oblasti informisanja.

Javna usluga podrazumijeva samostalnu i nezavisnu proizvodnju, uređivanje i emitovanje programa koji nijesu u službi političkih, ekonomskih ili drugih centara moći, objektivno i pravovremeno informisanje javnosti o političkim, privrednim, kulturnim, obrazovnim, naučnim, sportskim i drugim značajnim događajima i pojavama u zemlji i inostranstvu, kao i proizvodnju i emitovanje programa namijenjenih različitim segmentima društva, bez diskriminacije, posebno vodeći računa o specifičnim društvenim grupama kao što su djeca i omladina, pripadnici manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, osobe sa invaliditetom, socijalno i zdravstveno ugroženi.

Javni emiteri su obavezni na njegovanje kulture javnih komunikacija i jezičkih standarda, proizvodnju i emitovanje programa koji izražavaju nacionalni i kulturni identitet Crne Gore i kulturni i etnički identitet manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica, kao i proizvodnju i emitovanje programa na jezicima manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica na područjima na kojima žive.

Saglasno članu 76 Zakona, ugovorom između Vlade Crne Gore i nacionalnog javnog emitera utvrđuje se vrsta i obim svih javnih usluga koje javni emiter pruža. Pored programskih obaveza utvrđenih članom 74 ovog zakona, definišu se i programski sadržaji namijenjeni razvoju nauke, obrazovanja i kulture, informisanju lica oštećenog sluha i vida, kao i programski sadržaji na jezicima pripadnika manjinskih naroda i drugih manjinskih nacionalnih zajednica.

Metodološki okvir

Analiza strukture programa Radio Televizije Crne Gore je urađena na osnovu podataka dobijenih monitoringom programskih sadržaja emitovanih u periodu od 18.11. do 24.11.2019. godine, te su na osnovu kvantitativne obrade izvedeni rezultati koji su dati u nastavku teksta.

Imajući u vidu da Radio Televizija Crne Gore emituje dva televizijska i dva radijska programa, putem kojih se u nekim slučajevima emituje isti programski sadržaj, a da je Pravilnikom o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom propisano da se u sopstvenu produkciju

¹ "Sl. list CG", br. 046/10, 040/11, 053/11, 006/13, 055/16, 092/17

ubrajaju premijere i prve reprize programskih sadržaja, ovo pravilo je primijenjeno na Televiziju Crne Gore, odnosno Radio Crne Gore, u cjelini. Navedeno znači da ukoliko je isti programski sadržaj emitovan na Prvom programu premijerno, a prvo reprizno emitovanje je prikazano na Drugom programu, programski sadržaj je uzet kao sopstvena produkcija i Prvog i Drugog programa. Ukoliko je isti programski sadržaj imao premijerno i prvo reprizno emitovanje na Prvom programu, a drugo reprizno emitovanje na Drugom programu, sadržaj je uzet kao sopstvena produkcija samo Prvog programa.

Prilikom razvrstavanja sadržaja primijenjene su odredbe Pravilnika o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom ("Sl. list Crne Gore", br. 11/12).

Relativni pokazatelji učešća sadržaja po izvoru i po žanru dati su u odnosu na ukupno sedmično vrijeme emitovanja koje iznosi 10.080 minuta. Prilikom prikazivanja podataka date su neto vrijednosti programskih kategorija (sa isključenim trajanjem oglasnog sadržaja).

Prikazani podaci vezani za učešće sadržaja po produkcijskom izvoru se odnose na učešće sopstvene produkcije, kupljenog i reemitovanog programa, u ukupno emitovanom sedmičnom programu. Razlika do 100% se odnosi na učešće oglasnih sadržaja (do 10%) i učešće programskih sadržaja čiji je proizvođač emiter (ili su proizvedeni po njegovoj narudžbi i za njegov račun) ali koji se saglasno Pravilniku, ne smatraju sopstvenom produkcijom jer je riječ o drugom, ili nekom narednom, repriznom emitovanju. Kod radijskih programa razlika do 100% se odnosi i na učešće muzičkog sadržaja.

Prikazani podaci vezani za učešće sadržaja po vrsti se odnose na učešće pojedinih kategorija programa, u ukupno emitovanom sedmičnom programu. Razlika do 100% se odnosi na trajanje oglasnih sadržaja (do 10%), a kod radijskih programa i na učešće muzičkog sadržaja.

Polazni podaci

Nacionalnom javnom emiteru „Radio Televizija Crne Gore“ izdata su sljedeća odobrenja za emitovanje:

- Odobrenje O-TV-J-01 izdato za „Prvi program Televizije Crne Gore“;
- Odobrenje O-TV-J-02 izdato za „Drugi program Televizije Crne Gore“;
- Odobrenje O-TV-J-03 izdato za „Satelitska Televizija Crne Gore“;
- Odobrenje O-R-J-01 izdato za „Radio Crne Gore - prvi program“;
- Odobrenje O-R-J-02 izdato za „Radio Crne Gore - drugi program / Radio 98“.

Za potrebe ovog dokumenta nije analiziran program Satelitske Televizije Crne Gore.

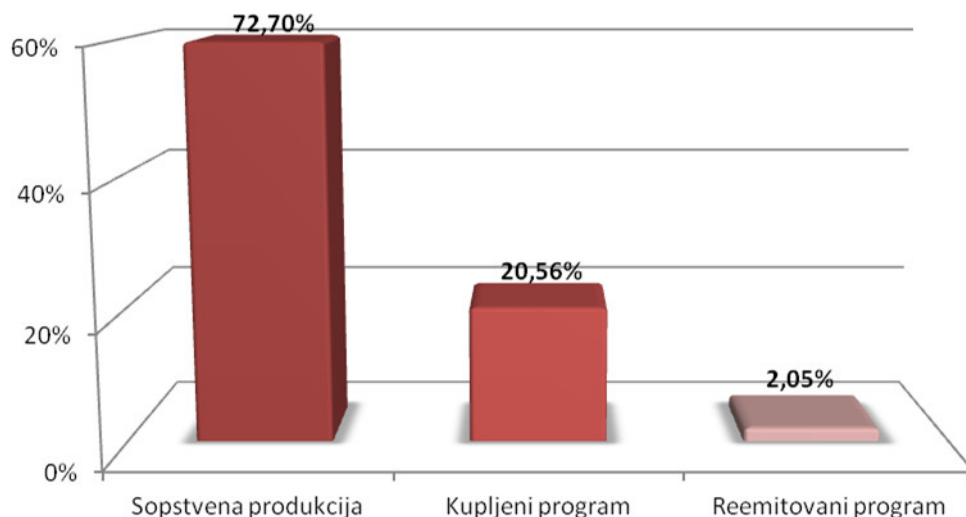
Prvi program Televizije Crne Gore (TVCG1)

Sopstvenom produkcijom smatraju se informativne, kulturno-umjetničke, muzičke, sportske i druge emisije, kao i drugi izvorno proizvedeni programski sadržaji čiji je proizvođač emiter ili su proizvedeni po njegovoj narudžbi i za njegov račun².

Posmatrano po produkcijskom izvoru, u ukupno emitovanom programu TVCG1 dominantna je sopstvena produkcija (73%).

Kupljeni program ima učešće od 21% ukupno emitovanog programa.

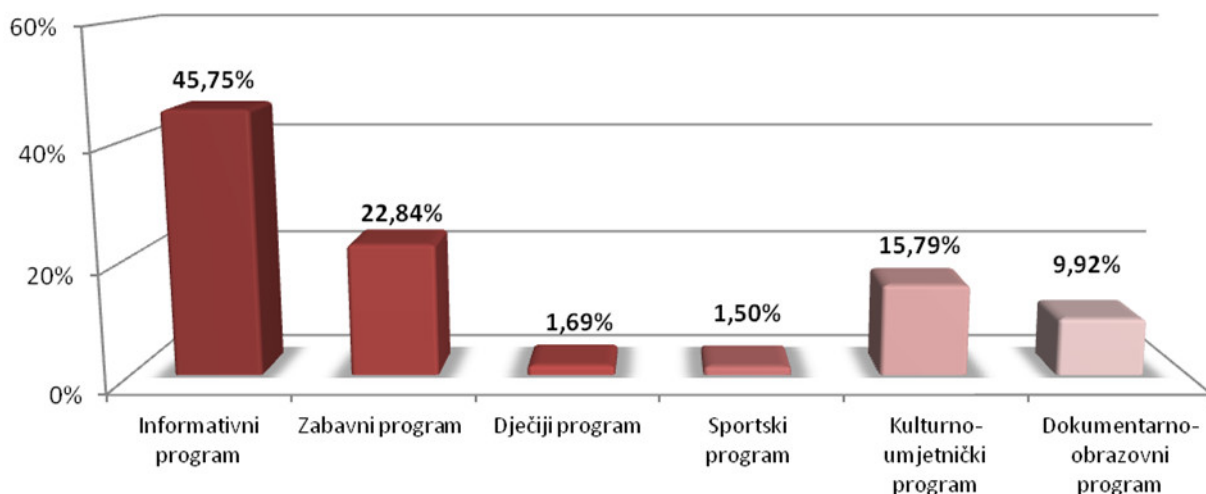
U posmatranom periodu TVCG1 je emitovao 2% reemitovanog sadržaja koji se odnosi na reemitovanje programa Radija Crne Gore.

Grafik 1: Učešće sadržaja po produkcijskom izvoru (procenat, sedmično)

Ukupno emitovani program, nezavisno od produkcijskog izvora, sadrži dominantno informativni sadržaj, 46%.

Emiter dnevno emituje informativni program u trajanju dužem od Zakonom propisanih 30 minuta, u okviru kojeg emituje centralnu informativnu emisiju prosječnog trajanja od 35 minuta (Zakonom propisani minimum je 20 minuta). Radnim danima se emituje i informativna emisija na albanskom jeziku, kao i informativna emisija na gestovnom govoru. Jednom sedmično se emituje polučasovni programski sadržaj na romskom jeziku.

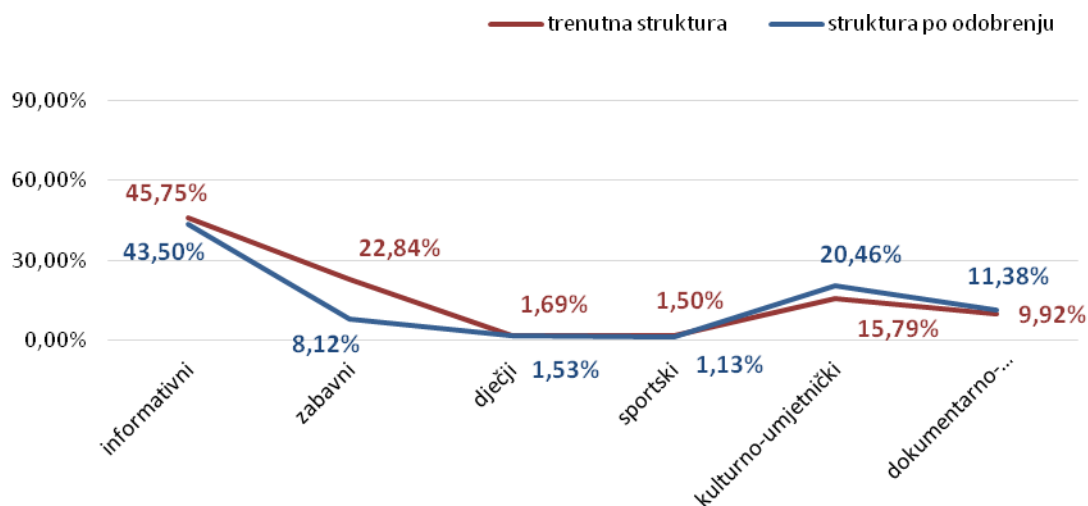
Grafik 2: Učešće sadržaja po vrsti (procenat, sedmično)

² Pravilnik o uslovima za određivanje programskih sadržaja koji se smatraju sopstvenom produkcijom

Zabavni program čini 23%, dok kulturno-umjetnički program čini 16% ukupnog sadržaja.

Slijedi dokumentarno-obrazovni program sa 10% ukupnog emitovanog sadržaja.

Najmanje učešće u strukturi programa po vrsti čine dječiji sa 2% i sportski program sa 1% emitovanog sadržaja (na sedmičnom nivou).

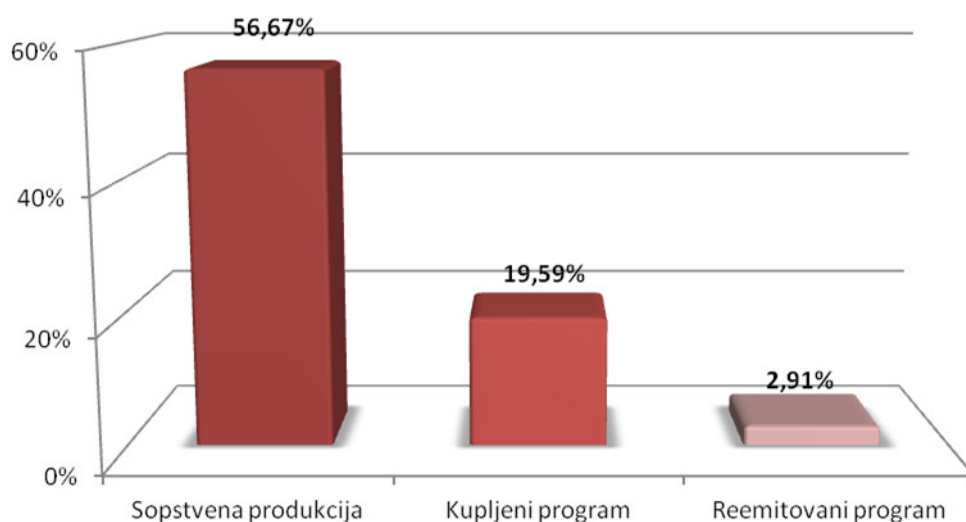
Grafik 3: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Drugi program Televizije Crne Gore (TVCG2)

Posmatrano po produkcijskom izvoru, u ukupno emitovanom programu TVCG2, dominantna je sopstvena produkcija (57%).

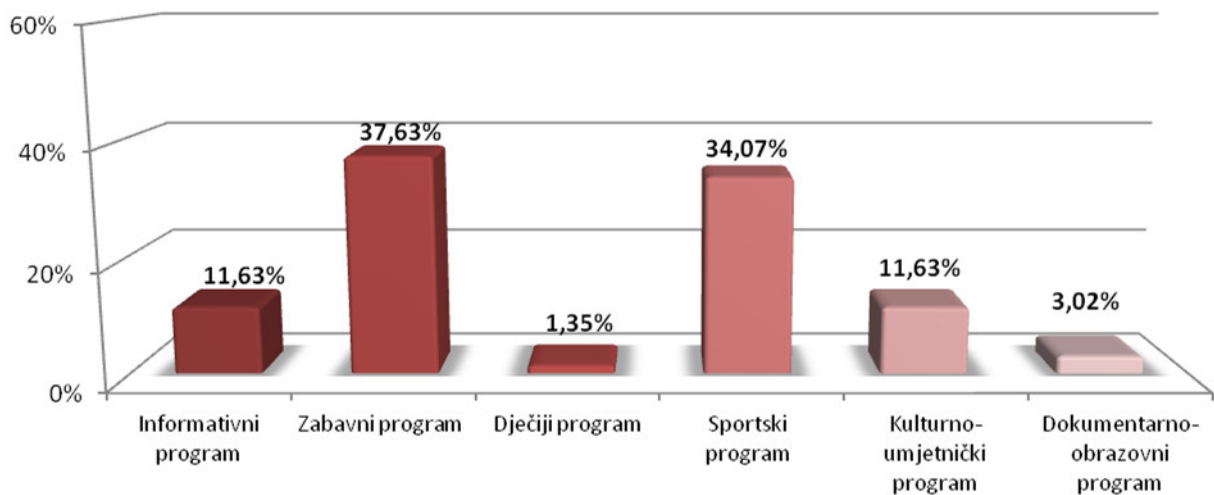
Kupljeni program čini 20% ukupno emitovanog sadržaja Drugog programa Televizije Crne Gore.

U posmatranom periodu TVCG2 je imao 3% reemitovanog sadržaja.

Grafik 4: Učešće sadržaja po produkcijskom izvoru (procenat, sedmično)

Ukupno emitovani program, nezavisno od produkcijskog izvora, sadrži dominantno zabavni program, 38%.

Grafik 5: Učešće sadržaja po vrsti (procenat, sedmično)

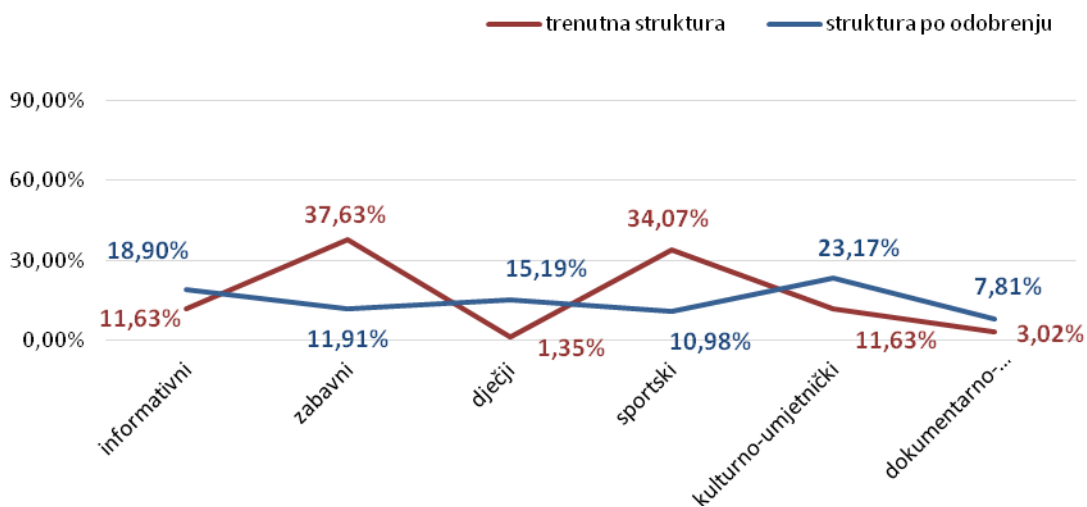
Slijedi sportski program sa 34% ukupnog programa.

Kulturno-umjetnički i informativni sadržaji imaju učešće od po 12% ukupnog emitovanog sadržaja.

Emiter dnevno emituje informativni program u trajanju dužem od Zakonom propisanih 30 minuta. Zakonom propisanu informativnu emisiju u trajanju od najmanje 20 minuta predstavlja reemitovani programski sadržaj „Voice of America“ prosječnog trajanja 29 minuta.

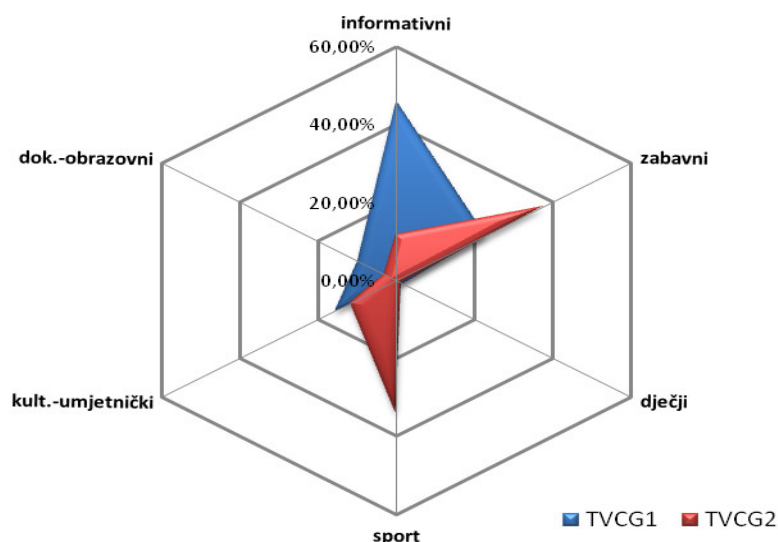
Dokumentarno-obrazovni program u ukupnoj strukturi ima učešće od 3%.

U posmatranoj sedmici emiter je imao 1% dječjeg programa.

Grafik 6: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Upoređujući strukturu Prvog i Drugog programa Televizije Crne Gore, po vrsti sadržaja, informativni program predstavlja dominantnu karakteristiku TVCG1, dok TVCG2 ima značajno učešće zabavnog i sportskog programa.

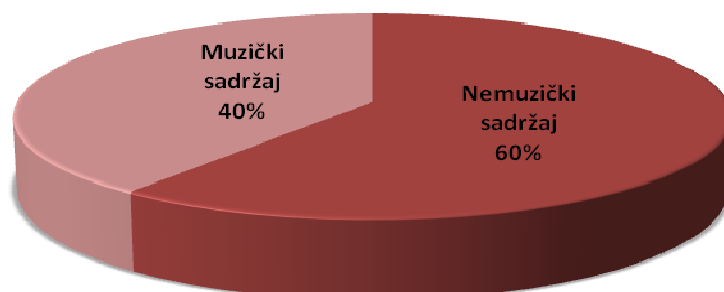

Grafik 7: Struktura programa po vrsti – TVCG1 VS TVCG2 (procenat, sedmično)

Prvi program Radija Crne Gore (RCG1)

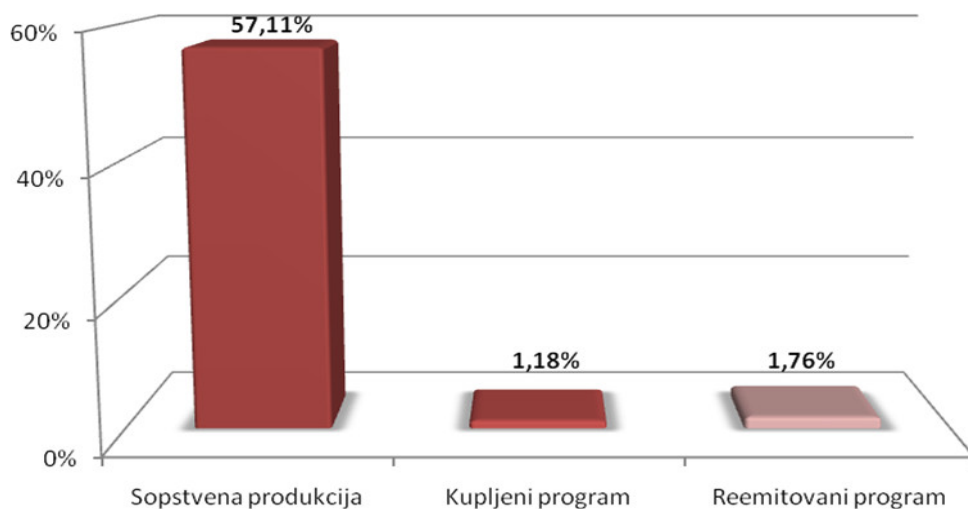
Na Prvom programu Radija Crne Gore ukupni emitovani program, na sedmičnom nivou, sadrži 40% muzike i 60% sadržaja različite vrste (po kategoriji, žanru ili produkcijom izvoru).

Navedeno znači da Prvi program Radija Crne Gore emituje 6.085 minuta sedmično (oko 101 sat), odnosno 869 minuta dnevno (oko 14 sati) različitih sadržaja, dok ostatak emitovanog vremena predstavlja muzika.

Grafik 8: Struktura radijskog programa (procenat, sedmično)

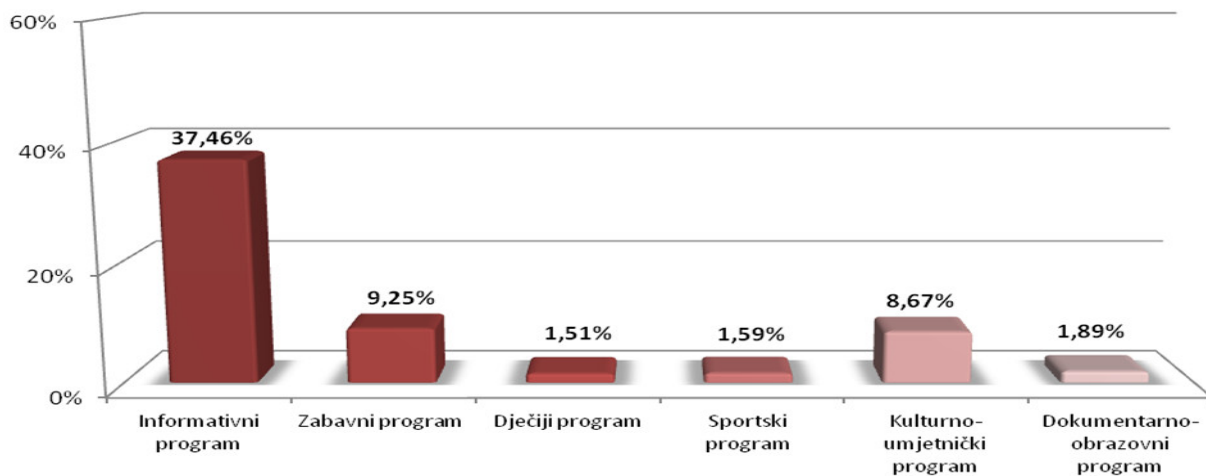
Emitovani **nemuzički** sadržaj Prvog programa Radija Crne Gore čini sopstvena produkcija i to 57%. Reemitovanog programa je bilo približno 2%, dok je učešće kupljenog programa na sedmičnom nivou iznosilo 1%.

Grafik 9: Učešće nemuzičkog sadržaja po produkcijskom izvoru (sedmično)

Ukupno emitovani nemuzički sadržaj, nezavisno od produkcijskog izvora, je dominantno informativnog karaktera (37 %).

Emiter dnevno emituje informativni program u trajanju dužem od Zakonom propisanih 30 minuta, u okviru kojeg emituje centralnu informativnu emisiju prosječnog trajanja od 30 minuta (Zakonom propisani minimum je 20 minuta). Radnim danima se emituje i informativna emisija na albanskom jeziku. Jednom sedmično se emituje polučasovni programski sadržaj na romskom jeziku.

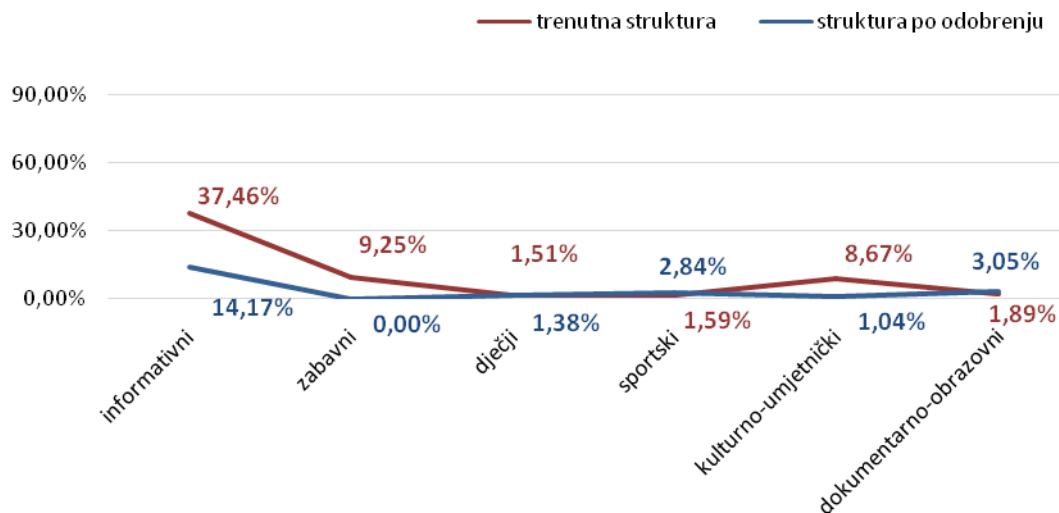

Grafik 10: Struktura sadržaja po vrsti (sedmično)

Zabavni program čini 9%, a kulturno-umjetnički program približno 9% ukupnog sadržaja.

Slijedi dokumentarno-obrazovni program sa 2% ukupno emitovanog sadržaja.

Najmanje učešće u strukturi programa po vrsti čine dječji i sportski program sa približno 1,50% sadržaja emitovanog na sedmičnom nivou.

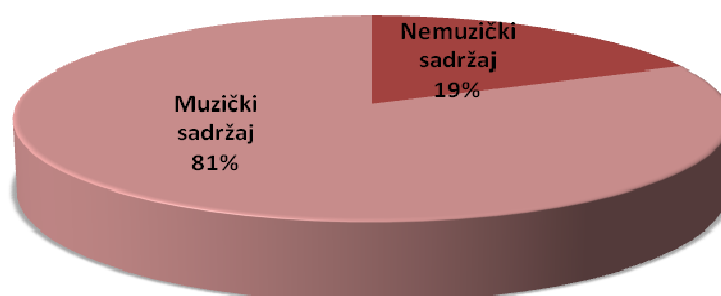

Grafik 11: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Drugi program Radija Crne Gore (Radio 98)

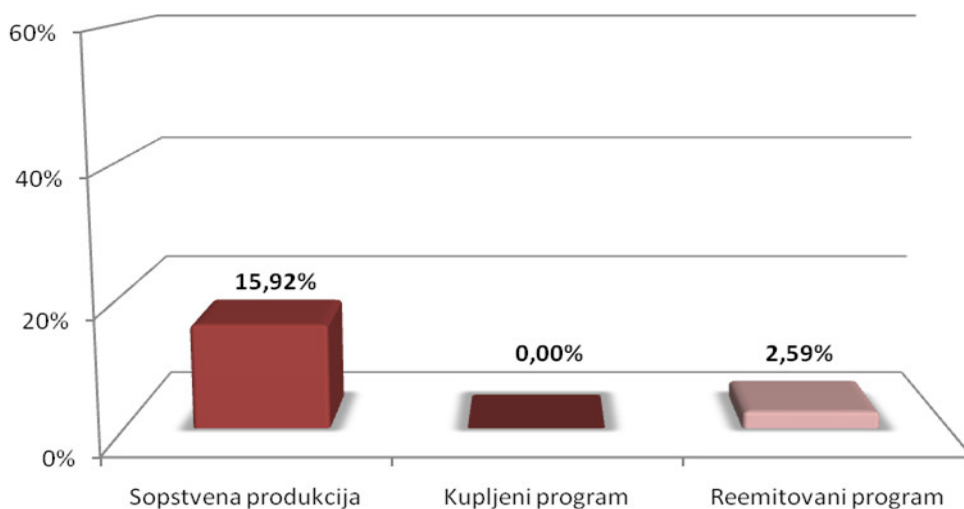
Program Radija 98, na sedmičnom nivou, sadrži 81% muzike i 19% sadržaja različite vrste (po kategoriji, žanru ili produkcijskom izvoru).

Navedeno znači da Radio 98 emituje 1866 minuta sedmično (oko 31 sat), odnosno 266 minuta dnevno (oko 4 sata) različitih sadržaja, dok ostatak emitovanog vremena predstavlja muzika.

Grafik 12: Struktura radijskog programa (procenat, sedmično)

Emitovani **nemuzički** sadržaj Radija 98 na sedmičnom nivou čini 16% sopstvene produkcije i 3% reemitovanog sadržaja. Kupljenih sadržaja nema.

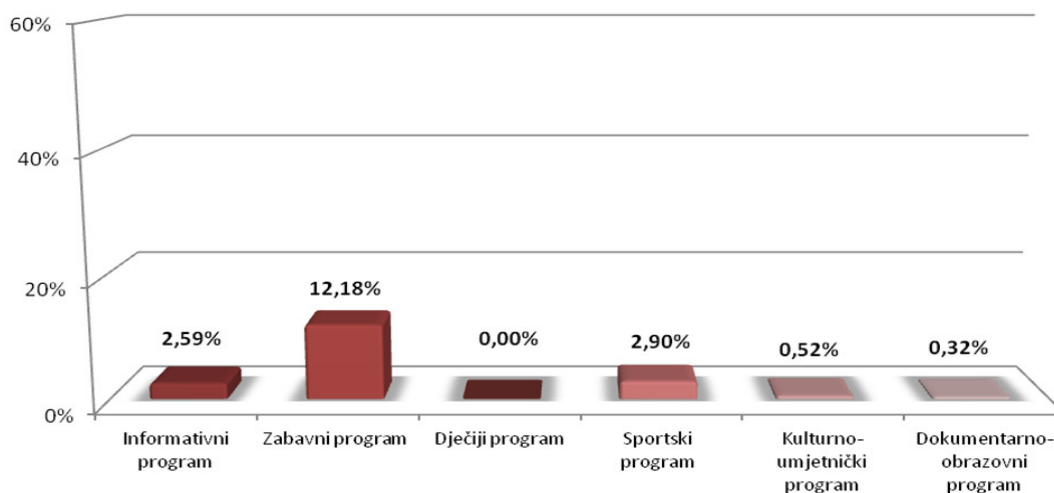

Grafik 13: Struktura sadržaja po produkcijskom izvoru (sedmično)

Ukupno emitovani nemuzički sadržaj, nezavisno od produkcijskog izvora, sadrži dominantno zabavni program, 12%.

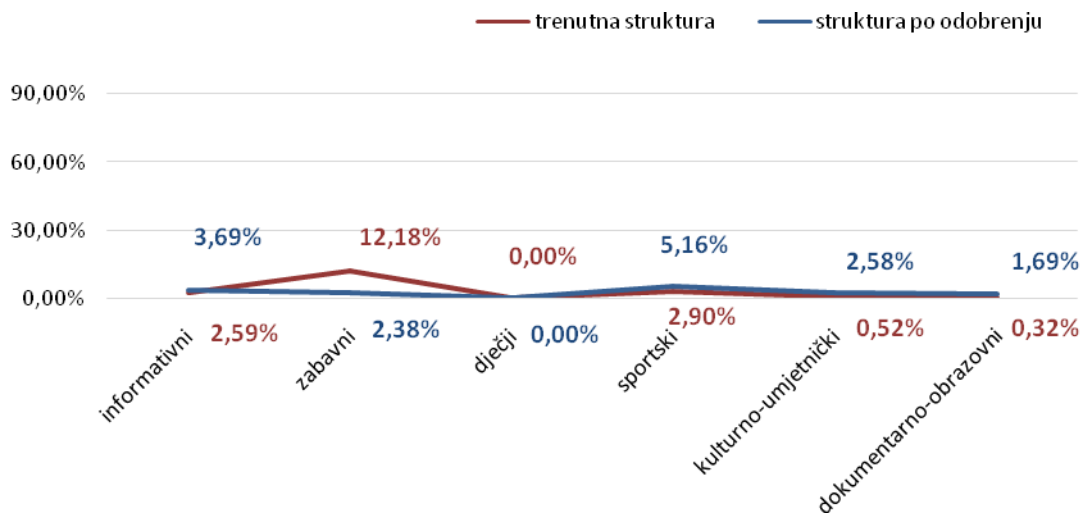
Slijedi sportski program sa 3% i informativni sa 2,60% ukupnog programa.

Kulturno-umjetnički i dokumentarno-obrazovni sadržaji u ukupnoj strukturi imaju učešće manje od 1%, dok dječjeg programa u posmatranom periodu nije bilo.

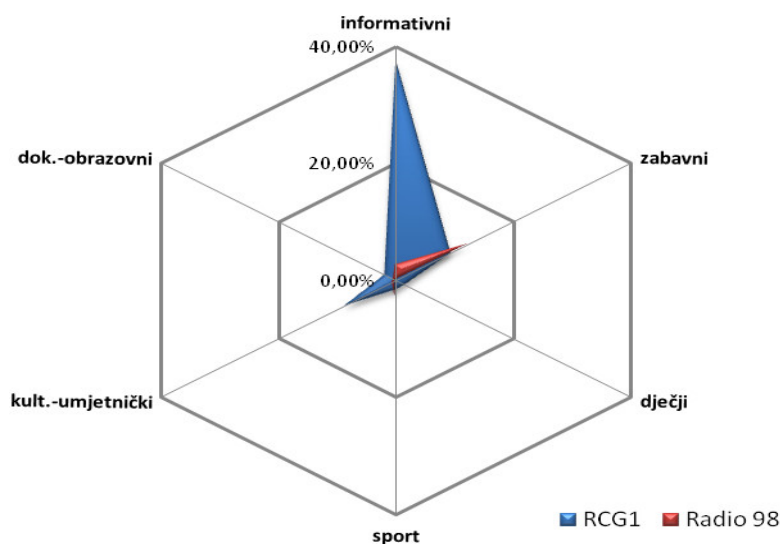
Grafik 14: Struktura sadržaja po vrsti (sedmično)

Emiter dnevno emituje informativni program u trajanju dužem od Zakonom propisanih 30 minuta. Zakonom propisanu informativnu emisiju u trajanju od najmanje 20 minuta predstavlja reemitovani programski sadržaj „Novosti dana“ prosječnog trajanja 30 minuta.

Grafik 15: Učešće vrste sadržaja po odobrenju VS trenutno učešće (procenat, sedmično)

Upoređujući strukturu Prvog i Drugog programa Radija Crne Gore, po vrsti sadržaja, informativni program predstavlja dominantnu karakteristiku RCG1, dok Radio 98 ima značajno učešće zabavnog i sportskog programa.

Grafik 16: Struktura programa po vrsti – RCG1 VS Radio 98 (procenat, sedmično)

Ocjene i zaključci

- Program Televizije Crne Gore karakteriše značajno učešće sopstvene produkcije. Na programu TVCG1, sopstvena produkcija čini više od 70% ukupnog sedmičnog emitovanja, dok na TVCG2 ovaj procenat iznosi približno 55%. Kupljenih sadržaja je oko 20%, a reemitovanog sadržaja oko 2%, na svakom od televizijskih kanala.
- Upoređujući strukturu Prvog i Drugog programa Televizije Crne Gore, po vrsti sadržaja, informativni program predstavlja dominantnu karakteristiku TVCG1, dok TVCG2 ima značajno učešće zabavnog i sportskog programa.
- Oba televizijska kanala su u posmatranom periodu imala veće učešće sadržaja zabavnog karaktera (u odnosu na strukturu programa iz izdatog odobrenja), što je primarno uzrokovano sadržajem „Dnevna soba“.
- Malo učešće sportskih sadržaja na TVCG1 (1,5%) supstituiše značajno učešće sporta u programu TVCG2 (34%). Sadržaja namijenjenih djeci je veoma malo na oba televizijska programa, 1,35% na TVCG1 i 1,69% na programu TVCG2.
- Na TVCG1 emituje se jedan programski sadržaj prilagođen osobama sa invaliditetom, vijesti na gestovnom govoru koje se emituju radnim danima i prosječnog su trajanja 25 minuta. TVCG2 nema sadržaje prilagođene osobama sa invaliditetom.
- Na Prvom programu Televizije Crne Gore jednom sedmično se emituje programski sadržaj na romskom jeziku „Savore“, u trajanju od 25 minuta. Na albanskom jeziku se emituje informativna emisija „Lajmet“ (radnim danima i prosječnog trajanja od 10 minuta), kao i sedmična, jednočasovna, emisija „Mozaiku“. TVCG2 nema sadržaje na jezicima nacionalnih manjina.
- Prvi program Radija na sedmičnom nivou ima oko 60% nemuzičkog sadržaja (približno 14 sati dnevno). Na Radiju 98 učešće nemuzičkog sadržaja je značajno manje, 19%.
- Prvi program Radija Crne Gore karakteriše značajno učešće sopstvene produkcije 57%. Ovaj procenat je na Radiju 98 oko 16%.
- Upoređujući strukturu Prvog i Drugog programa Radija Crne Gore, po vrsti sadržaja, informativni program predstavlja dominantnu karakteristiku RCG1 dok Radio 98 ima značajno učešće zabavnih sadržaja.
- Posmatrajući oba programa radija, veoma je malo dokumentarnih, obrazovnih i sadržaja namijenjenih djeci.
- U posmatranom periodu u programu Radija Crne Gore nije bilo sadržaja posebno prilagođenih osobama sa invaliditetom. Za period od sedam dana emitovana je u programu RCG1 jedna jednočasovna emisija sa sadržajem od značaja za osobe sa invaliditetom.
- Na Prvom programu Radija Crne Gore jednom sedmično se emituje programski sadržaj na romskom jeziku, u trajanju od 25 minuta. Na albanskom jeziku se emituje informativna emisija „Vijesti“ (radnim danima i prosječnog trajanja od 5 minuta), „Dnevnik“ (radnim danima i prosječnog trajanja od 20 minuta) kao i sedmična, jednočasovna, emisija. Radio 98 nema sadržaje na jezicima nacionalnih manjina.

Sektor za monitoring
Suncica Bakic